

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys ry. pitää julkisuuslain ajantasaistamista koskevaa mietintöä tervetulleena ja perusteellisena. Yhdistys suhtautuu enimmäkseen myönteisesti lain soveltamisalan laajentamiseen. Julkisen vallan läpinäkyvyys palvelee koko yhteiskuntaa. Tästä huolimatta soveltamisalan laajentamiseen liittyy lukuisia käytännön haasteita, joista enemmän seuraavassa kohdassa. Yhdistyksen mielestä olisi ollut toivottavaa, mikäli lakiehdotuksessa olisi otettu kantaa salassapitoperusteisiin. Nyt kokonaisuus jää osittain vaillinaiseksi.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Julkisuuslain soveltamisalan laajentaminen julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kasvattaa tiedonhallinnan ammattilaisten tarvetta, mikäli niitä ei organisaatioissa entuudestaan ole. Tämä voi olla alan työllisyyden kannalta myönteinen asia. Toisaalta vallitsevina niukkuuden aikoina julkisyhteisöjen ammattilaiset voivat joutua tukemaan näitä julkisuuslain piiriin tulevia organisaatioita, millä on kuormittavia vaikutuksia. Käytännössä soveltamisalan laajentaminen voi pienillä toimijoilla johtaa merkittäviin lisäkustannuksiin, joita ei ole mietinnössä arvioitu riittävällä laajuudella. Mistä saadaan rahat ja resurssit?

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Soveltamisalan laajentaminen voi hyvästä tarkoituksestaan huolimatta johtaa epätarkoituksenmukaisen suuriin kustannuksiin. Välttämättä pienillä toimijoilla ei ole käytössään osaamista tai esimerkiksi asianhallintajärjestelmiä. Soveltamisalaa koskevat tulkinnat eivät kaikissa tapauksissa ole ilmeisen yksiselitteisiä, mikä ei voi olla tarkoituksenmukaista.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Salassapitoperusteiden arviointi ja päivittäminen olisi tullut sisällyttää mietintöön ja siltä osin kokonaisuus on melkoisen vajaa.

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

Asiakirjan määritelmä on mietinnössä osin vaikeaselkoinen ja asettaa ammattilaisillekin tulkintahaasteita.

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

4. luvussa annetaan viranomaiselle mahdollisuus kieltäytyä tiedon antamisesta, mikäli tietopyyntö edellyttäisi ilmeisen kohtuuttomia toimia. Tämä on kannatettava asia, vaikka olisi saattanut kaivata tarkempaa määrittelyä. Kynnys menettelyyn tulee olla korkealla, mutta mahdollisuus on silti olemassa. Myös määräaikoihin ja valituskelpoisen päätöksen pyytämiseen olisi tulossa kannatettavia muutoksia. On kannatettavaa, että tiedonhallintalaista on nostettu mietintöön vastuiden ja koulutuksen korostaminen. Viranomaisella on oltava riittävät resurssit tietopyyntöjen tehokkaaseen toteuttamiseen. Tämä edellyttää osaavaa henkilöstöä ja asianmukaisia välineitä.

5 luku

-

6 luku

-

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

Yhdistys toteaa, että julkisuuslain rinnalla kulkevat keskeisesti tiedonhallintalaki ja arkistolaki. Näiden tulee olla keskenään linjassa. Kaikkien kolmen lain soveltamiseen tarvitaan osaavia ammattilaisia.

Autio Kari-Pekka
Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys ry